

STIL-historik

1983, arrangeras den första svenska konferensen om Independent Living med fyra representanter för rörelsen från USA och Storbritannien. Som följd bildas en arbetsgrupp som vill arbeta med personlig assistans.

1984, bildar arbetsgruppen STIL som en ideell förening med syfte att söka försöksprojekt pengar från socialdepartementet för att visa att assistansbrukare som arbetsgivare för sina assistenter åstadkommer bättre kvalitet till samma kostnad. Initiativet arbetar i stark motvind från den etablerade handikapprörelsen, Stockholms socialförvaltning och SKAF.

1987, med hjälp av bitr. socialminister Bengt Lindqvist lyckas STIL få Stockholm och 5 andra kommuner att gå med på ett försöksprojekt med 22 assistansbrukare. STIL för ut sitt budskap i medierna och bland politikerna genom tidningsartiklar, föredrag och aktioner. STIL blir ett politiskt ämne som illustrerar motståndet mot självgående och dyrbara byråkrater i offentlig regi utan hänsyn till medborgarnas individuella behov.

1989, STIL förhandlar fram en permanent verksamhet i form av ett entreprenadavtal med 7 kommuner trots opposition från Stockholms socialförvaltning och med en enda rösts majoritet i Stockholms centrala socialnämnd. Folkpartiledaren Westerberg hälsar på och lovordar STIL som medborgarrättsrörelsen i Riksdagen. STIL hjälper Independent Living-grupper i andra landsdelar att starta brukaroperativ.

1993, lagen om assistansersättning röstas igenom. STILs ideologi och praktiska arbete tjänade som riktsnöre och förebild enligt socialministerns tal i Riksdagen.

1994, antalet kooperativmedlemmar ökar till över 100. Över ett dussin liknande organisationer i Sverige, Norge och andra länder bedriver personlig assistans enligt STIL-modellen. Intresset för den kooperativa lösningen för personlig assistans fortsätter växa.

STIL sprider information och kunskap om personlig assistans genom föreläsningar, konferenser, kurser och videofilm.

Framtiden

Stora omdaningar i de förra planekonomierna i öst och inom den svenska offentliga sektorn i form av privatisering, decentralisering och resultatenheter har förändrat vår världsbild. Det tidigare motståndet till STILs krav på självbestämmande är idag svårt att förstå. STIL har banat vägen för andra att följa efter. Risken finns nu att enbart försvara det vi har byggt upp och att sätta oss till ro.

Vi började med personlig assistans, men vägen till jämlikhet, full delaktighet och kontroll över vardagen, för personer med omfattande funktionshinder är fortfarande mycket lång. Det saknas de praktiska förutsättningarna för självbestämmande när det gäller att röra sig i stan och inom landet, tekniska hjälpmedel, bostadsmarknaden mm. Vi är långt från en svensk antidiskriminerinslag. Independent Living-rörelsen kommer att vara fullt sysselsatt decennier framöver.

ADOLF RATZKA *